

ŠveHLAS

občasník Společnosti Antonína Švehly, číslo 1/2006 (březen), zdarma

Editoriál

Milí přátelé,

dostává se Vám do rukou první číslo občasníku Společnosti Antonína Švehly. Náš nový list si klade za cíl Vás informovat o dění v SAŠ, o chystaných akcích, o našich partnerech a o dalších zajímavých skutečnostech. Za důležitou a neopomenutelnou součást obsahu našeho občasníku považujeme publikaci rozhovorů se známými pamětníky české (resp. československé) národní minulosti. V tomto čísle proto naleznete rozhovor s hostivařským obyvatelem a čestným občanem Prahy 15 panem Miroslavem Jabulkou.

V dalších plánovaných číslech Vás budeme postupně provázet minulostí i aktuálními událostmi naší městské části, seznamovat Vás s výraznými osobnostmi nejen Hostivaře a připomínat historická místa nacházející se v této lokalitě a také důležitá jubilea zdejších rodáků či událostí.

Vlastně i Vy se můžete spolupodílet na tvorbě tohoto kulturně společenského časopisu. Přivítáme rádi Vaše příspěvky.

Pavel Černý, předseda SAŠ

SPOLEČNOST ANTONÍNA ŠVEHLY

Naše společnost (SAŠ) vznikla v květnu roku 2003 jako občanské sdružení, které usiluje o popularizaci prvorepublikového politika za „agrárníky“ Antonína Švehly. Protože tento výjimečný politik prožil celý svůj život v Hostivaři, probíhá většina aktivit našeho sdružení právě zde. Tradicí se již stala „Švehlova cesta“ konaná vždy na jaře k připomenutí Švehlova narození. U památníku Antonína Švehly se ovšem scházíme i u příležitosti dalších významných výročí a státních svátků. Snažíme se také pořádat přednášky, a to nejen pro členy našeho sdružení – minulý rok se nám podařilo zorganizovat přednášku také pro členy Klubu důchodců Praha 15. Nejnovějším počinem je pak tento občasník. V neposlední řadě stojí za připomínku, že veškeré informace o naší organizaci lze najít na internetové adrese www.sas.czechian.net, přičemž i tato webová prezentace prodělala v uplynulém roce modernizaci, aby co nejlépe sloužila příznivcům Antonína Švehly a našeho sdružení. Někdo by mohl snad namítnout, že aktivit by mohlo být více. A měl by pravdu, ale pokud se nám něco skutečně nedaří, pak je to hledání sponzorů. Proto tímto apelujeme na potenciální dárce – uvítáme i drobné finanční příspěvky, za které můžeme umístit reklamu na naší webovou prezentaci i v průběhu našich akcí.

Miroslava Pašková, místopředsedkyně SAŠ

Dovolujeme si pozvat všechny příznivce SAŠ na dubnovou Švehlovu cestu.

Jako každoročně bude zahájena u památníku A. Švehly na rohu ulic Švehlova a Pražská a následovat bude program v nedalekém Toulcově dvoře. Do uzávěrky tohoto čísla bohužel nebylo určeno přesné datum, nicméně aktuální informace budou včas zveřejněny na internetové adrese sdružení www.sas.czechian.net.

ROZHOVOR S MIROSLAVEM JABULKOU

Miroslav Jabulka se narodil dne 9. října 1924 v Karlíně. Navštěvoval Obchodní školu na Vinohradech, Reálné gymnázium Kodaňská ve Vršovicích a Průmyslovou školu kamenickou v Hořicích v Podkrkonoší. Jeho plány stát se kantorem mu překazila druhá světová válka. Jeho dalším osudem se pak stalo divadlo. V současné době žije v Praze 15, kde se také před časem stal čestným občanem.

Co si myslíte o osobnosti Antonína Švehly?

Byl to agilní člověk, který to dotáhl zaslouženě až na předsedu vlády. Jako „Hostivařáci“ jsme na to hrdí.

Lze Antonína Švehlu srovnat s nějakým současným českým politikem?

Byl velmi výjimečný, aby se dal poměřovat se současnými politiky.

Čím na Vás nejvíce působí politika a životní postoje Antonína Švehly?

Je pro mne opravdovým vlastencem.

Je pro Vás Antonín Švehla vzor a měl by být vzorem i pro české politické představitele?

Souhlasím. Je velkou metou pro současné politiky.

Jaké máte osobní zážitky z doby První republiky a období druhé světové války?

Věnoval jsem se sportu. Organizoval jsem odbíjenou, pořádal turnaje a od 18-ti let amatérské divadlo, které jsme vydrželi s manželkou hrát 33 let. Až když na nás režim chtěl hrát sovětské hry, tak jsme hrát přestali. Byl jsem také v Sokolu. Zažil jsem Masaryka, jak jezdil na koni přes celou Prahu ke Švehlovi. Prožil jsem hezký život. Pracoval jsem pro lidi a těšilo mě, že jsem mohl pro lidi něco udělat.

Pamatujete na tzv. demokratické volby v roce 1946?

Volil jsem pravicovou stranu, národní socialisty. Atmosféra byla docela normální.

Jak se Švehla nebo další významné osobnosti prolnuly do Vašeho života?

Ano. Znal jsem se se synem a vnukem Toníkem, který žije ve Spojených státech. S Toníkem jsme hráli spolu divadlo. Jiří Olmer pro nás napsal „Noci poraněn“. To byl otec Víta Olmera. Obsahem bylo, jak jede cizinec lodí do Indie na svatební cestu. V Indii se zažívá do dívky Malání. Hlavní postavu hrála moje budoucí paní, rozená Nepilá. Svatbu jsem měl za války roku 1944. Fotografem byl pan Kadeřábek. Svatbu jsme měli na Staroměstské radnici. Bylo hodně hostů. Do Jiráskova Hronova šla hra Kolébka Aloise Jiráska. Pak jsem se stal režisérem Malého divadla MD. Hrál jsem postavy Jánošíka, rytíře de Grie v Manon Lescaut, Vocílky ve Strakonickém dudáku, Oberona ve Snu noci svatojánské a také hru Boleslav I..

Jak jste prožíval listopad 1989?

Založil jsem Občanské fórum na Praze 10 a dělal jsem okresního tajemníka ve Vlastě.

Co rád čtete?

Poezii. Dvakrát jsem vyhrál Wolkerův Prostějov před Pepou Zimou.

Jaký máte názor na působení Společnosti Antonína Švehly?

Jsem rád jako „Hostivařák“, že se hlásí Společnost Antonína Švehly k jeho památce. A kdybych ještě mohl a síly by mi stačily, pomáhal bych Vašemu spolku. Ale už mi to nedovoluje zdravotní stav.

Co byste si přál, aby naše Společnost v budoucnu vykonala?

Ať udržuje památku na tohoto našeho rodáka a občas udělá nějakou vzpomínkovou akci.

Děkuji za rozhovor.

ŠVEHLA A MASARYK; *projev Marie L. Neudorflové, PhD.*

Ve svém krátkém projevu bych chtěla připomenout ty nejcennější rysy politické práce Antonína Švehly, především myšlenková východiska jeho politických přístupů, která sdílel s T. G. Masarykem.

Antonín Švehla patřil k těm českým politikům, který byl celou svou bytostí svázán s českým národem, jeho historií, zápasy a půdou. Z tohoto sepětí a z důkladných znalostí vyvěrala jeho víra, že stojí za to vést zápas za svobodu a úroveň českého národa a později za úroveň a stabilitu československé republiky. Byl géniem v tom, že dovedl realisticky odhadnout podmínky a potřeby národa za různých politických situací. Měl jasno v hodnotách, na kterých stavěl svůj politický směr, které bylo nutné prosazovat, a kterým zůstával věrný.

To měl společné s T. G. Masarykem, se kterým si politicky rozuměl, a kteří oba stavěli svůj vztah a spolupráci na vzájemném respektu a důvěře. Jejich vzájemné návštěvy a porady se staly neobvykle časté, v době Švehlova premiérství pravidelně dvakrát za týden. Nejcennější na nich se dnes na těchto poradách jeví samozřejmost s jakou vycházeli ze společného demokratického filosofického základu, ve kterém prospěch národa a většiny lidí a jejich kulturní, mravní a sociální úroveň hrály nejdůležitější roli. Spojení Masarykova teoretického a koncepčního pojetí demokracie a Švehlových znalostí reálného života, zvláště venkova, jehož občané tvořili podstatnou část československého obyvatelstva, a intenzivní spolupráce na jeho základě, přinášela jak prosperitu tak unikátní stabilitu republiky, a to v Evropě v době, kterou Švehla vnímal jako konfliktní, zahlcenou extrémními nedemokratickými silami zprava i zleva.

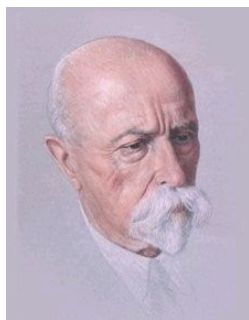
Švehla, podobně jako Masaryk vycházel z hlubokých znalostí historie českého národa. Demokracii viděl v souladu s těmi nejcennějšími českými tradicemi, pečlivě rozvíjenými od 19. století intelektuální elitou českého národa - především v podobě demokratické politické kultury, solidaritě všech vrstev národa, včetně sociální, a v trvalém úsilí o kulturní rozvoj, z něhož úroveň a přístupnost dobrého vzdělání byly nejdůležitější. Věděli, že náklady na tyto oblasti se mnohonásobně vrátí ve kvalitě lidí, menších problémech ve společnosti, a v tvůrčí iniciativě lidí. V jejich pojetí svoboda měla především mravní dimenze. Masaryk o Švehlovi řekl, že byl člověk myslivý, nadaný velikou inteligencí ... a byl jako pravý myslitel skromný. Měl k němu naprostou důvěru neboť jejich vědomí základních potřeb národa i jejich cíle byly stejné.

Švehlovo umění dosahovat rozumné kompromisy mezi stranami bylo obecně obdivováno, neboť to vyžadovalo modrost, pevné mravní zásady, a schopnost přesvědčovat rozumnými argumenty. Švehla naplňoval tento úkol nejen zodpovědně, ale s posláním, že budovat dobrý stát je úkol nejvyšší. Karlu Čapkovi řekl: "Politika je umění, nejkrásnější ze všech umění, protože jeho materiálem je sám život. Neznám nic krásnějšího než je politika." Politické strany považoval za nezbytnou součást demokracie, měl většinu z nich dokonce rád, i když, ve srovnání s dneškem, byl v určité výhodě, neboť většina důležitých politických stran stála na společných demokratických základech, v nichž hlavním cílem byla slušná úroveň většiny lidí a společnosti jako celku. V tomto kontextu jen málokdo zpochybňoval nutnost pozitivní role demokratické vlády, veřejnosti a jejich vzájemné spolupráce. Obecnou normou byla politika především jako služba národu a jeho úrovni. Švehla s touto filosofií byl schopen překlenout občasnou řevnivost stran a ne jeden propastný rozdíl v názorech.

Švehlovo, podobně jako Masarykovo úsilí v politice, mělo tedy mravní i duchovní základ. Věřili, že politika musí být poctivá, konstruktivní a spravedlivá, neposkytující privilegia žádné skupině. Víru v pozitivní schopnosti českého a slovenského národa spojovali s vírou, že politika musí vytvářet takové podmínky, aby většina lidí nemusela zápasit se základními potřebami o přežití, ale aby mohla svůj pozitivní duševní a mravní potenciál rozvíjet, používat ke svému prospěchu i k prospěchu celku. Oba si velmi cenili toho, že od 19. století si český národ zvykl spoléhat se hlavně na vlastní síly, vlastní úsilí, a že měl inteligenci, která mu svou humanitní a demokratickou filozofií udávala správný směr, který přinesl naprosto unikátní pozitivní výsledky v několika desetiletích již před první světovou válkou. Po roce 1918 Československo bylo uznáno po Švýcarsku jako druhá nejlepší demokracie v Evropě. Z kulturních hodnot, které tehdy vytvořil, žijeme do značné míry do dnes.

Poctivá politická spolupráce těchto dvou mužů ku prospěchu národa a státu, založená na sdílených mravních a demokratických hodnotách se mi zdá jako jejich nejcennější dědictví. Bylo příznačné pro velké české politické osobnosti, že jejich konstruktivní a zodpovědný přístup k národu, a tím i k politice, měl své kořeny jak v odporu k rakouské nedemokratické politice, neschopné pozitivně řešit hluboké problémy před rokem 1914, tak v tradicích a úsilí české společnosti o svůj vlastní pozitivní kulturní, mravní a ekonomický rozvoj, ze kterého vyrůstal takový stupeň národní integrace, který umožňoval smysluplnou státnost a tím i rozvíjení efektivní demokracie. V tomto ohledu bychom měli daleko více věnovat pozornosti odkazu mužů jako byl Masaryk a Švehla a jejich unikátní schopnosti spolupracovat ku prospěchu všech lidí, národa.

SAŠ spolupracuje mimo jiné s Masarykovou společností (<http://ariadnaweb.webpark.cz/masarykovaspolecnost/index1.htm>) a se společností Edvarda Beneše (<http://mujweb.atlas.cz/spolecnost/spoleb/index.htm>)

SAŠ také úzce spolupracuje s Regionálním klubem Mladých konzervativců Praha 15, což mimo jiné členům SAŠ umožňuje navštěvovat přednášky i kulturní akce této organizace – v nejbližší době např. První reprezentační večer RK MK P15 (31.3.od 20hod na Vartě). Více informací na webových stránkách www.konzervativci.cz/praha15

Čestný předseda SAŠ, starosta Prahy 15 a zároveň senátor Jan Nádvorník při jednom ze setkání u památníku A. Švehly